

SHOWMALIA

Vaig anar a Somàlia per primera vegada l'any 1991, uns mesos després del derrocament del dictador Siad Barré, fet que va marcar l'inici de la guerra civil i la dissolució del estat. Els carrers eren en mans de joves armats en cotxes robats anomenats "technicals", i viatjar per les carreteres i camins era garantia de robatori o assassinat. Les organitzacions humanitàries ens desplaçàvem amb escoltes armades (nodrint el negoci de la guerra), i centenars de milers de somalis terroritzats i afamats cercaven refugi entres les runes dels edificis cremats.

Al desembre de 1992 vaig contemplar des de la terrassa de casa meva a Mogadiscio l'anomenada primera intervenció militar humanitària de l'història, l'operació Restablir l'esperança de l'exèrcit nord-americà. L'operació va ser una catàstrofe dramàtica i surrealista, que va acabar la primavera de 1994 amb una humiliant retirada dels soldats del Pentàgon, que van passar el problema a l'ONU. Va ser durant aquells mesos que vam rebatejar el país com Showmalia.

Setze anys després el desgraciat show continua en escena. Cada cop que veig Mogadiscio a les notícies de la tele me'n adono de com han passat els anys sense que res no canviï. Les mateixes imatges de violència als mateixos carrers, les mateixes mirades desesperades de la gent que ja no sap què fer, en quina direcció fugir...

El fracàs de l'operació Restablir l'esperança va fer caure Somàlia en un oblit intencionat, un silenci que la comunitat internacional necessitava per no enfrontar-se als fantasmes de la seva incompetència. Llavors els acadèmics van parir el concepte d'Estat en fallida, del que Somàlia n'era el paradigma.

Somàlia però va ressorgir de l'oblit anys després, "gràcies" als atemptats del 11 de setembre de 2001 a Nova York i Washington. El que durant una dècada havia estat un conflicte civil qualsevol en un país oblidat de l'Àfrica va entrar a formar part de la nova "guerra global contra el terrorisme". De sobte, els polítics es van adonar que forats negres com Afganistan, Somàlia, certes regions del Iemen o de Pakistan eren refugis segurs per grups d'ideologia radical.

Solució? Instaurar a Mogadiscio un govern precari i dubtós, protegit per occident via un exèrcit Etiòp incapaç de controlar una situació fora de control; atacs amb "míssils quirúrgics" des d'avions nord-americans contra "Al Qaeda" que quasi sempre acaben matant civils; sancions i bloqueigs que afecten als més pobres i no pas als que tenen les armes i per tant el poder...

Resultats? Grups islamistes i tribals que cada cop avancen més; civils, cooperants i periodistes assassinats; una indústria dels segrestos en expansió perquè els governs paguen els rescats per molt que ho neguin; el 70% de la població de la capital desplaçada; 3 milions de somalis, quasi el 50% de la població total, que necessiten aliments amb urgència... En resum: res de nou, res que no passés a l'any 1991 quan vaig trepitjar per primer cop la torturada terra somali.

Mentrestant seguim enviat milions d'euros en ajut humanitari sense protegir a la població, sense garantir la seguretat, sense facilitar l'accés als escassos recursos existents en un país pobre com Somàlia, sense invertir en la reconstrucció i, sobre tot, sense treballar en incentius ni estratègies que facilitin un acord polític.

En altres paraules, a Somàlia, com en tants altres indrets del món en crisi, seguim lluitant contra les conseqüències sense enfrontar-nos a les causes.

Així doncs, quin es el futur de Somàlia? Dons el mateix que el seu present.

Jordi Raich.
Escriptor.
www.jordi-raich.com
June 08